

SPIS TREŚCI

O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych

Wstęp	13
1. Wprowadzenie	15
1.1. O zasadach wyodrębniania typów tekstów	15
1.2. Teksty propagandowe (TP)	19
1.3. Zakres przedmiotu	23
1.4. Podstawowe kategorie pragmatyczne (nadawca i odbiorca)	25
1.5. Dobór materiału	26
2. Funkcje TP	30
2.1. Informacja, rytuał, nakłanianie jako funkcje podstawowe	30
2.2. TP jako teksty kształtujące postawy	32
2.3. Relacje między funkcjami	34
3. Funkcja informacyjna	35
3.1. Wpływ relacji nadawca : odbiorca na funkcję informacyjną TP	35
3.2. Druga warstwa informacji	37
3.3. Nieadekwatność opisu w TP	37
3.4. Podstawowe typy ograniczeń	38
3.4.1. Określenia uogólniające	39
3.4.2. Pomniejszanie	42
3.4.3. Wyrażenia niepomyślne	44
3.4.4. Sygnały treści negatywnych	46
3.4.4.1. Wyrażenia pozornie odważne	46
3.4.4.2. Głębokie presupozycje	47
3.4.5. Treści negatywne jako pozytywne	50
3.4.6. Brak elementu jako informacja	51
3.5. Wnioski	51
4. Funkcja rytualna	53
4.1. Rytuał jako ograniczenie	53
4.1.1. Cechy rytualności	53
4.1.2. Rytualność a fatyczność	54
4.1.3. Rytualność a deklaracyjność	55
4.2. Skutki rytuału	56
4.3. Rytualność frazeologii	57
4.4. Typy frazeologizmów propagandowych (FP)	60

4.5. Kryteria wyróżniania FP	62
4.6. Przykłady analizy FP	64
4.7. Przyczyny frazeologizacji	66
4.8. Skutki frazeologizacji	67
4.9. Frazeologizm a jego desygnat	68
4.10. Nazwy	70
4.11. Nazwy jednowyrazowe, wielowyrazowe i nazwy własne	71
4.11.1. Nazwy wielowyrazowe	72
4.11.2. Nazwy jednowyrazowe	73
4.11.3. Nazwy własne	77
5. Funkcja nakłaniająca	78
5.1. Wprowadzenie	78
5.2. Dyrektywność	78
5.2.1. Różne typy dyrektywności	78
5.2.2. Żądanie	79
5.2.3. Potrzeba	80
5.2.4. Warunek	81
5.2.5. Gramatyczne eksponenty dyrektywności	82
5.3. Perswazja	85
5.3.1. Różne warstwy nakłaniania	85
5.3.2. Ocena. Podstawowe opozycje	87
5.3.3. Metaocena. Typy ocen	88
5.3.3.1. Ocena jawna	91
5.3.3.2. Ocena o pierwszym stopniu ukrycia	93
5.3.3.3. Ocena o drugim stopniu ukrycia	95
5.3.3.4. Ocena o trzecim stopniu ukrycia	96
5.3.4. Wprowadzanie systemu wartości. Postulat identyczności nadawcy z odbiorcą. Aweryfikowalność zdań TP	108
5.3.4.1. Apredykatywność	110
5.3.4.2. Presupozycja	111
5.3.4.3. Metafora. Wyższy styl	112
5.3.4.4. Negacja	113
5.3.4.5. Kwantyfikatory	116
5.3.4.6. Absolutywy	117
5.3.4.7. Wyrażenia niepodważalne	118
6. Językowy kształt świata propagandy	119
6.1. Główne cechy świata propagandy	119
6.2. Cechy świata a cechy nadawcy i odbiorcy	120

- 6.2.1. Cecha nadawcy - odpowiedzialność **120**
- 6.2.2. Cecha odbiorcy - współodpowiedzialność (praca) **122**
- 6.3. Cechy świata poza nadawcą i odbiorcą **124**
 - 6.3.1. Zbiór podstawowych cech świata propagandy **124**
 - 6.3.2. Izomorfizm tekstu i świata **126**
- 6.4. Kategoria ważności **127**
 - 6.4.1. Typy wyrażeń wprowadzających ważność **127**
 - 6.4.2. Uwagi o łączliwości i znaczeniu **130**
 - 6.4.3. Konteksty i ich znaczenie **132**
 - 6.4.4. Superlatyw **134**
 - 6.4.5. Wyższy styl **135**
 - 6.4.6. Tekst jako rzecz ważna. Hierarchizacja elementów tekstu **139**
- 6.5. Kategoria powszechności **141**
 - 6.5.1. Charakter zjawiska **141**
 - 6.5.2. Wyrażenia wprowadzające powszechność **142**
 - 6.5.3. Wszechstronność i uniwersalność **148**
- 6.6. Kategoria bliskości **150**
 - 6.6.1. Podstawowe grupy wyrażeń **150**
 - 6.6.2. *My, nasz* **151**
 - 6.6.3. Identyfikacja grupy **158**
 - 6.6.4. Określanie związku **168**
- 6.7. Kategoria konieczności w TP **171**
 - 6.7.1. Różne rozumienie konieczności w TP **171**
 - 6.7.2. Wyrażenia wprowadzające konieczność **173**
 - 6.7.3. Konieczność jako wartość tekstu **174**
- 6.8. Kategoria słuszności - prawdziwości **175**
 - 6.8.1. Świat realny, świat prezentowany jako realny i świat postulowany **175**
 - 6.8.2. Słuszność a prawdziwość tekstów **176**
 - 6.8.3. Potwierdzanie słuszności **177**
 - 6.8.4. Weryfikacja prawdziwości. Stylizacja naukowa **179**
 - 6.8.5. Analiza wyrażeń **183**
- 6.9. Kategoria spójności **186**
 - 6.9.1. Świat TP jako spójny i uporządkowany **186**
 - 6.9.2. Zasady organizacji świata **189**
 - 6.9.3. Co jest łączone **190**
 - 6.9.4. Wyrażenia wprowadzające spójność **192**

6.9.5. O relacjach między elementami świata i między elementami tekstu	194
6.9.5.1. Implikacja	194
6.9.5.2. Działania wyjaśniające	196
6.9.5.3. Równoznaczność, identyczność, tożsamość	197
6.9.5.4. Szeregi. Koincydencja. Synonimy	200
6.9.5.5. Anafora - zabieg wewnątrztekstowy	204
6.9.6. Gramatyczne Wprowadzanie spójności	205
6.10. Kategoria postępu i kategoria trwałości	207
6.10.1. Cel, celowość	207
6.10.2. Postęp, rozwój - jako proces i jako osiągnięcie	209
6.10.3. Wyrażenia wprowadzające postęp i trwałość	212
6.10.4. Użycia określeń czasowych	217
7. Pozajęzykowe aspekty modelu świata TP	219

O języku polskiej polityki lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych

Wstęp	229
1. Strategie w języku polityki (o polskiej propagandzie partyjno-państwowej w latach 1982-1988)	233
2. Hasła przedwyborcze (wybory do sejmu i senatu w czerwcu 1989 roku)	247
3. O języku Wałęsy	260
4. Słowo w prezydenckiej kampanii wyborczej Lecha Wałęsy i Tadeusza Mazowieckiego (grudzień 1990 roku)	282
5. Język polityki i polityków	292
6. Język, media, demokracja	307
7. O populizmie językowym	312
8. O języku polskiej polityki w latach dziewięćdziesiątych	321
Zakończenie	346